

CRÍTICA

Marcel·lí Borrell

Qui a ferro mata...

LA TRAMA: Irlanda del Nord, 1920. Camperols maltractats pels soldats anglesos formen l'Exèrcit Republicà Irlandès de guerrillers voluntaris (IRA) per enfrontar-se a les tropes britàniques que s'imposen amb brutalitat, dos germans ben avinguts passen a l'acció, però acabaran militant en bàndols oposats.

La pel·lícula: Ken Loach (Londres, 1936) és un cineasta que no pot amagar la seva formació universitària: advocat. També se li nota haver estat actor i documentalista a la BBC. El 1971 electritzava les pantalles amb *Family Life* o la història d'una noia enfrontada a la seva família. Anys després, el 1990, despullava els crims d'Estat a *Agenda oculta* i les activitats de l'IRA pel mig. Cineasta compromès amb la història política contemporània, no ha tingut mandra en venir a Espanya per rodar *Tierra y libertad* (1995)

amb el George Orwell de l'*Homenatge a Catalunya* sota el braç. Ara viatja en el temps per a explicar el naixement del moviment armat irlandès IRA contra l'ocupació de l'Imperi Britànic. *El viento que agita la cebada*, títol inspirat en una balada popular irlandesa, té els al·licients tòpics dels films colonials: quan l'exèrcit ocu-

pant menysprea i assassina els ciutadans objecte de dominació. En aquest sentit, Ken Loach no s'està de mostrar les conseqüències tràgiques de la violència per solventar conflictes. Allò bíblic, aterridor, de qui a ferro mata a ferro mor. La crònica es centra en dos germans, Damien i Teddy, que passen a l'acció de forma terrible, posant-se a l'alçada (o la baixesa) d'executar amics i parents per allò de la ideologia. Malvestats i peripècies polítiques que desemboquen en una sagnant guerra civil. Caïm i Abel a mata degolla, sense temps per a discernir qui és qui. Loach passa comptes a la història per tal d'interpretar el moment present, cosa sempre complexa. Cillian Murphy, el dolent al darrer Batman i sàdic turmentador de la fràgil Rachel McAdams a *Vuelo nocturno*, és ara un Che Guevara celta, tendre i alhora colpidor.

La frase: "És molt fàcil saber contra qui estàs, però és més difícil saber a favor de qui estàs", constata un desencisat Damien. Amb Franco, per citar un dels darrers dictadors orgànics, tot demòcrata amb pedigrí sabia contra qui estava. Avui dia, amb l'Estatut *tururut*, ni els polítics de llarg recorregut tenen idea amb qui acabaran pactant per tal de seguir remenant les cireres.

La recomanació: Per a interessats en conflictes armats contemporanis i en lluites fratricides.

El viento que agita la cebada

Director: Ken Loach.
Intèrprets: Cillian Murphy,
Padraic Delaney. Gran
Bretanya-Espanya-Alemanya,
2006. 127 minuts. Rambla.